

Kopia till

n.remissvar@regeringskansliet.se
ingrid.karlsson@regeringskansliet.se

Infrastrukturdepartementet

Betänkande av Utredningen om radiospektrumanvändningen i framtiden – Frekvenser i samhällets tjänst (SOU 2018:92)

Sammanfattning

Transportstyrelsen ser positivt på betänkandets intention att undersöka de radiospektrumrelaterade förutsättningarna för olika kollektiva nyttigheter och att med beaktande av det rådande allmänna säkerhetsläget se över den reglering som styr rätten att använda radiofrekvenser i de delar som avser samhällsviktiga aktörers intressen. Transportstyrelsen noterar att förslagen i betänkandet är fokuserade på möjliggörandet av bredbandstjänster via trådlösa tjänster. Andra bärare av bredbandstjänster än radio har ej värderats i samma omfattning. Samhällsviktiga kollektiva radiotjänster för andra ändamål, exempelvis för aeronautiska allokeringar för flygsäkerhetsrelaterade radiotjänster som redan är harmoniserade och skyddade på global nivå, nämns endast i begränsad omfattning i utredningen.

Synpunkter

Transportstyrelsen har följande synpunkter på utredningens förslag.

Generella synpunkter

Sverige har som medlemsstat i ICAO och Europeiska Unionen åtagit sig att följa de regelverk som styr och skyddar luftfartens radioallokeringar varför betänkandets principer, ur denna aspekt, måste anses stå i direkt motsättning till 3 kap. 6 § punkt 4 i Lag (2003:389) om elektronisk kommunikation. Transportstyrelsen noterar att betänkandet inte tar hänsyn till att det där är begränsat att inte medge delning av frekvensutrymme för vilket radioanvändningen redan har harmoniserats i enlighet med internationella avtal som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Förslaget 7.3 - Alla tillstånd ska prissättas

Förslaget syftar till att nyttjandeavgifterna ska skapa mest nytta för Sverige och leda till en samhällsekonomiskt effektiv användning av radiospektrum och nivån på nyttjandeavgiften ska återspegla den alternativa nytta som aktuell radioanvändning förhindrar. Införandet av begreppet samhällsekonomisk effektivitet i spektrumpolitiken kräver stor vaksamhet mot subjektiva bedömningar som skulle kunna leda till att säkerhetskritiska tillämpningars behov av spektrum inte tillgodoses eller att samhällsviktiga radioanvändares behov missgynnas. Bedömningsprinciperna för hur denna värdering ska gå till behöver utredas vidare. Nyttjandeavgiftens storlek anges kunna bero på en mängd olika omständigheter i varje enskilt fall. Därmed är förslaget om prissättning inte förutsägbart och konsekvenserna kan inte helt bedömas.

Enligt förslaget ska alla som innehar tillstånd att använda radiosändare eller tillstånd för skyddad mottagning betala en årlig nyttjandeavgift för tillstånden. Avgiften ska baseras på utbud och efterfrågan. Detta gäller även för myndigheter. Enligt utredningen ska myndigheters kostnader för radiospektrum finansieras med utökad förvaltningsanslag. Transportstyrelsen anser att denna föreslagna princip inte är realistisk för alla inblandade aktörer.

Då syftet med prissättningen även anges vara styrning till val av mer spektrumeffektiva utrustningar behöver även omsättningstiderna och utvecklingskostnaderna för luftfartsektorns radiosystem belysas. Betänkandet argumenterar kring att förutsättningarna i spektrumpolitiken ska vara kända ”i mycket god tid”. Transportstyrelsen önskar påpeka att omsättningstakten för den kommersiella bredbandsmarknaden inte är densamma som på luftfartsområdet. Där är det inte ovanligt med en omsättningstid på 20-30 år, ibland 40 år, att jämföra med några få år för kommersiella system. Omsättningen försvåras av osäkerheter beträffande frekvenstillgång, höga kostnader för säkerhetsdesign, utrustning och systemintegration, internationella samarbetsavtal samt standardisering. Explicita internationellt krav på interoperabilitet tillkommer. Kostnaden blir därför avsevärt högre vilket bör beaktas.

7.4 All radioanvändning ska behandlas lika

Den radioanvändning som avses i utredningen är huvudsakligen avsedd som ny tillståndstyp för skyddad mottagning och primärt avsedd att ge skydd mot skadlig störning för radioastronomi och satellitmottagning för kommersiella bredbandstjänster. Transportstyrelsen noterar att förslaget undantar bland annat markplacerade luftfartsmottagare, som inte erbjuds möjligheten. Detta är förvånande då flera av de aeronautiska radiotjänsterna

klassas som säkerhetsradiotjänster (Safety of life) och ska ha skydd mot skadlig störning.

7.5 Ökat fokus på samhällsekonomisk effektivitet i spektrumförvaltningen

Transportstyrelsen hänvisar till yttrandet till förslag 7.3 ovan.

7.6 Tillstånd ska beviljas i det lämpligaste frekvensområdet

Transportstyrelsen anser att särskild hänsyn ska tas kring de aeronautiska allokeringarna. Detta är mycket betydelsefullt då det handlar om att värna luftfartens globalt harmoniserade och internationellt skyddade frekvensband. Det är väsentligt för att luftfartens radiosystem ska bibehålla den sedan 1940-talet upparbetade säkerhetsnivån, sitt upparbetade säkerhetsrykte samt fortsätta fungera som avsett och med hög tillgänglighet.

7.10 En övergripande strategi för det internationella harmoniseringsarbetet

Transportstyrelsen välkomnar en styrande raminstruktion för det internationella proaktiva harmoniseringsarbetet om den säkerställer att det inte ensidigt inriktas på möjliggörandet av bredbandstjänster via trådlösa tjänster.

7.13 Digitalisera spektrumförvaltningen

Transportstyrelsen välkomnar en styrande raminstruktion för det internationella proaktiva harmoniseringsarbetet om den säkerställer att det inte ensidigt inriktas på möjliggörandet av bredbandstjänster via trådlösa tjänster.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Anita Johansson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog inspektör Lars Nyberg och säkerhetschef Peter Gustavsson, den senare föredragande.

Anita Johansson
Ställföreträdande generaldirektör
